SURINAAMSCH WEEKBLAD.

ABONNEMENT.

Voor 12 maanden . . . . . ƒ 10,—
» 6 maanden . . . . . » 5,50.
» 3 maanden . . . . . » 3,00.

No. 47.
ZONDAG 19 NOVEMBER.
1854.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

Voor iedere regel . . . . . . ƒ 0,25.
behalve 75 ct. Zegelgeld, hetwelk bij elke plaatsing moet voldaan worden.

PARAMARIBO.

ADVERTENTIEN.

GODSDIENSTOEFENING bij de *Nederduitsche Hervormde Gemeente* alhier, op Woensdag a. k. des avonds te *half zeven* uren.

SEQUESTERS

der plant. *Annasburg* bieden bij inschrijving te koop aan:

P. m. 3800 pond KOFFIJ,

volgens monsters, te bezigtigen ter Griffie van het Geregtshof, waarvan de inschrijvingen aldaar aangenomen zullen worden tot Maandag den 20 dezer des morgens ten *negen* ure en alsdan worden geopend ten overstaan van het Gecommitteerd Lid tot de Zaken van Curateele en Sequestratie.

Het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal de *Koffij* onmiddelijk voor risico van den kooper van plantage worden afgezonden, terwijl de kooper voor elke ledige baal ƒ 1,10 zal moeten restitueren. (16887)

Paramaribo, den 18 November 1854.

(16888) A. SALOMONS, Vendumeester, zal DINGSDAG a. k. verkoopen:

PROVISIEN, SOKKEN, KOUSEN, Nabalstreep, Servettengoed, bruin en wit DRIL, DOEKEN en andere MANUFACTUREN, extra EAU DE COLOGNE, MADERA WIJN. — Alsmede: een vat *BIER* gemerkt: driehoek F. No. 2., voor rekening dien het mogte aangaan.— Voorts: de NALATENSCHAP van wijlen den Heer S. E. SIMONS Jr., waaronder de Slaven *Princes* en *Maandag*.

De Vendumeester J. C. GOMPERTS zal op Vrijdag a. k. des morgens om 9 ure, verkoopen:

Eene Mah. houten welloopende *Billardtafel* met toebehooren

Inmiddels is dezelve UIT DE HAND TE KOOP, te bevragen en te bezigtigen bij (16889) Gebs. FERNANDES.

De Vendumeester A. SALOMONS zal op Dingsdag den 21n. November, voor *afbraak* op Vendu verkoopen:

Het *HUIS* staande aan de *Gravenstraat*, op het Erf La. A. No. 20; zijnde het *Huis*, *Bijgebouwen* en nabijliggend *Erf*, INMIDDELS UIT DE HAND TE KOOP.

Paramaribo, den 18 November 1854.

(16890) B. C. van den Ende.

Over *zes* weken dag en datum nader te bepalen zal in publieke veiling worden gebragt:

Het *HUIS* en *ERF*, gelegen aan 1e. Buitenwijk (*Combé*) No. 27., bijzonder geschikt voor *Plantaadje Bewoners*.

Inmiddels is hetzelve UIT DE HAND TE KOOP;—te bevragen aldaar bij (14735) J. E. LEVASEUR.

(16892) Over *zes* weken dag en datum nader te bepalen zal door den Vendumeester J. C. GOMPERTS aan de meest biedende worden verkocht:

1. Het *HUIS* en *ERF* aan de Eerste Buitenwijk No. 52, zeer geschikt voor *Plant. Bewoners*, *Winkeliers*, en voor *Kweekerij*, voorzien van een groote LOOTS tot het *kweeken* van *Koeijen*, *Ezels*, *Varkens*, *&c.*

2. Het *ERF* als voren No. 84*a*.

Inmiddels zijn dezelve UIT DE HAND TE KOOP, te bevragen ter dezer Drukkerij.

De ondergeteekende vraagt te KOOP:

DIK VIERKANT HOUT.

(16893) M. M. CURIEL.

Vrijdag 5 Januarij 1855,

zullen door en ten huize van den Vendumeester J. C. GOMPERTS worden verkocht:

De verlatene Plantagien *FRIENDSHIP* en *TOTNESS*, gelegen in het district *Coronie*, zeer geschikt voor KWEEKGROND of KATOENCULTUUR; aankomende den Boedel ALEx. MAC INTOSH. (16894)

Paramaribo, den 18 November 1854.

Crediteuren

van nu wijlen den Heer S. E. SIMONS Jr., worden verzocht zoo spoedig mogelijk opgave hunner vordering bij den ondergeteekende te doen.

Zullende voorts over *zes* weken dag en datum nader te bepalen publiekelijk worden verkocht:

Het aan voormelden boedel behoorende *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de *Rust en Vredestraat* bekend onder N. W. La. B. No. 148.

Alsmede:

Het *HUIS* en *ERF*, verdeeld in *drie* KAMERS, gelegen aan de *Heerenstraat* bekend onder La. A. No. 84 *a*, *b*, en *c*; aankomende den ondergeteekende.

Inmiddels zijn beide PERCEELEN, op billijke voorwaarden UIT DE HAND TE KOOP.

Paramaribo, den 13 November 1854.

[16895] J. E. SIMONS.

F. T. BRUSCH

heeft ontvangen per de *Wilhelmina* en thans uitgepakt:

Een GROOT en FRAAI assortiment

GOUDGOED,

waaronder diverse soorten

élégante VINGERRINGEN, *Broches*, *Oorbelletjes* en *Medaillons*, Lange en Korte Gouden en Zilveren HOROLOGIEKETTINGEN, Gouden HALSKETTINGEN [bij de el,] GALANTERIEN, HEMDENKNOOPJES, Sigaren Pijpen, Gouden Potlooden, en ***Gouden* en *Zilveren PATENT LEVER* en *Cilinder Zakhorologien*,** welke ARTIKELEN tegen zeer *billijke prijzen* bij hem verkrijgbaar zijn. (16896)

Verkrijgbaar bij

H. W. BRUIJN,

***Echte Peletier* SIGAREN**

bij partij of bij enkelde, à 3 Centen per stuk.

als ook:

LEI SPIJKERS à 60 Ct. per pond; drooge VERFWAREN *zeer goedkoop* enz.

Woonplaats:

Joode Breedestraat La. C No. 67.

(16897)

D. ALBERGA

heeft per Kapt. SCHEEVE ontvangen:

Zijden Dames en Heeren *Parapluie's*, Mans en Jongens *Flambards*, etc. etc.

(16898)

J. VOET

heeft per de laatste gearriveerde schepen in consignatie ontvangen:

Eene aanzienlijke partij

GOEDEREN,

welke hij om spoedig te realiseren tegen FACTUUR PRIJS met een billijk commissieloon te koop aanbiedt: daaronder zijn vele ARTIKELEN voor PLANTAADJE UITDEELINGEN, als:

ZEILDOEK, Osnabrugs, Huismans en Bielefelds LINNEN, Pool en Vriesch BONTEN, ***Lemeniassen*, *Salempoeris*,** CALICO'S in diverse breedten en kwaliteiten, Biesemat, Zuiver Garen Servetgoed, Marseille Streep en Katoen Servetgoed, Iersch Linnen Katoen, Patent Shirting, NETELDOEK, **BATIST en KAMERDOEK,** Gekl. DAMAST, Wit en Gekl. PIQUE, Zwart SATIJN voor Vesten, Zwarte en Gekl. Heeren CRAVATTES, Blaauw Geruite Doeken, en dito per pièces, van de bekende Driedraads **KOUSEN en SOKKEN, *Zwart* en *Blaauw Laken*, ORLEANS, PARAMATTA, Moderne Gouden Braceletten, PARURES, Heeren en Dames GOUDEN KETTINGEN, Oor en vingerringen, Medaillons,** alles naar den laatsten smaak.

Eene partij *Galanterien* en *Parfumerien*, Geslepen Glazen en Vensterruiten, *Thee Banket*, Nieuwe *Groene Erwten* en *Capucijnders* en ZUURKOOL in vaten. (16899)

FERD. HARTEN

heeft ontvangen per Kapts. KLINT en KIKKERT:

veritable EAU DE COLOGNE

van de wereldberoemde Firma

JOHANN MARIA FARINA,

Vis à vis la place Juliers à Cologne

Exquise *PARFUMERIEN*, als:

Vinaigre de Bully, do. do. Toilette.
Bears Grease, Moëlle de Boeuf.
Essence Bouquet, Odeurs Assorties.
Lady's en Family TANDPOEDER.
Etagères met Odeurs, Odeurstellen.

FLORIDA WATER.

Haar Olie, Pomade, Eau de Vie de Lavande en Cosmetique van de fijnste kwaliteit.
Willers Kruiden- en Kina Olie.
Pomade Dupuytren, Kruiden Pomade, etc.
Kleeder- en Schoenmakers Benoodigdheden.
Zijden en Satijnen Dames Handschoenen.
Dito do. Heeren do.
Fijne Ord. Zwart LAKEN en do. Petten.
KOUSEN en SOKKEN in soorten.
Verlakte Hooge en Lage Kinderschoentjes.
Briekatoen en Borstrokken in soorten.
Nieuwe Holl. HARING per stopflesch en in het klein. (16900)

Verkrijgbaar bij

P. J. BOAS,

GROF ZOUT, extra *RUM* in damejeans, *Compinche* SIGAREN, etc. etc. (16901)

HET WEEKBLAD.

INGEZONDEN STUKKEN.

HET TIJDSCHRIFT: WEST-INDIË

[illegible] DEN HEER

C. van Schaick.

Un bigot orgueilleux, qui, dans sa vanité
Croit duper jusqu'à Dieu par son zèle affecté;
Couvrant tous ses défauts d'une sainte apparence,
Damne tous les humains de sa pleine puissance.

BOILEAU.

Toen het bekend werd, dat eenige mannen ter dezer stede het voornemen hadden opgevat, om het bovenstaande tijdschrift uit te geven, vond dat denkbeeld algemeenen, ongeveinsden bijval. Een ieder die belang stelde in het lot dezer volkplanting, — die de verspreiding van al hetgene tot bevordering eener juiste en onbevooroordeelde kennis van dit gewest met geene onverschillige oogen aanzag, haastte zich, aan het plan van inteekening deel te nemen, ten einde het prijzenswaardige doelwit der uitgave zooveel mogelijk te bevorderen.

Hoog gespannen was dan ook ieders verwachting. Van de mannen die de Redactie daar stelden, zag men niets te gemoet dan wat goed, edel en nuttig zoude zijn. Van geen hunner, het allerminst van den man wiens naam aan het hoofd dezer regelen staat, vooronderstelde men iets aanstootelijks te zullen onder de oogen krijgen, veelmin de teederste en meest kwetsbare gevoelens van de verschillende klassen dezer maatschappij te zullen zien aanvallen op eene wijze, die slechts één algemeene kreet van te wel verdiende afkeuring heeft opgewekt.

Ofschoon wij ons niet aanmatigen de kampstrijder te zijn voor de bevolking dezer kolonie, vermeenen wij ons daardoor niet te mogen laten terug houden van de ontboezeming onzer eigene gewaarwordingen, bij de lezing van het stuk dat het onderwerp van dit schrijven is. Vooral ook daarom, ten einde, door een protest op de plaats zelve, onder de oogen van en tegen over den schrijver, zoo mogelijk den verkeerden indruk weg te nemen, dien dat stuk hoogst waarschijnlijk ten aanzien van de bevolking en de instellingen dezer Maatschappij in het Moederland heeft achtergelaten.

Die vrijwillig opgenomen taak is ons niet aangenaam, zoowel om den gewijden en eerwaardigen stand van den man tegenover wien wij ons plaatsen, als om den aard van het onderwerp der behandeling.

Wij hadden gehoopt dien harden arbeid te besparen, door den schrijver eene geschikte gelegenheid te verschaffen, om op eene gepaste wijze het te regt gekrenkte gevoel dezer bevolking eene openbare voldoening te schenken. Van daar dat wij in het voorlaatste nummer (*) van dit blad beleefdelijk verzochten, betrekkelijk de aldaar opgegeven punten eenige inlichtingen te willen geven.

Het doet ons leed dat dat beleefd verzoek geen beleefd antwoord heeft mogen tengevolge hebben. Hierdoor achten wij ons ten overvloede vrij, de bijdrage waarover wij spreken zullen te beschouwen onder den ongunstigen indruk dien zij algemeen gemaakt heeft, en dien door de letterlijke beteekenis der woorden bevestigd wordt.

In het laatste nummer van dit blad is eene verklaring verschenen van de overige leden der Redactie. Maar ook zonder zoodanige loijale verklaring, zoude niemand die hen persoonlijk kent, die heeren één oogenblik slechts verdenken van toegestemd of medegewerkt te hebben, ten aanzien van al hetgene zóó veel aanstoot en ergernis veroorzaakt heeft. Hun algemeen bekend onbevooroordeeld en vrijzinnig karakter, is daarvoor de zekerste waarborg.

Maar die verklaring heeft veel goeds gedaan. Voor menigeen was zij een aangenaam blijk van de ondubbelzinnige afkeuring waarmede ook die mannen het geschrevene beschouwden, en van den ernst en de goede trouw waarmede zij de plegtige beloften op het einde der Inleiding van het tijdschrift gedaan, althans van hunne zijde, opregtelijk wenschen na te komen.

Die Inleiding — wat bevat zij?

Al dadelijk wordt op blz. 1 en 3 verklaard, dat met de uitgave »*niets anders*" wordt beoogd, dan *meerdere kennis* te verspreiden aangaande deze kolonie, en dat de Redactie zich *opzettelijk* bepaalde tot de behandeling van zulke onderwerpen, als dienen kunnen om *'t vooroordeel* op te heffen.

Maar de Redactie verklaart zich, zoo mogelijk, nog duidelijker op het einde dier Inleiding. Daar wordt gezegd: »al wat *de rust* der kolonie *af*»*breuk* zoude kunnen doen; alles wat *zelfs den* »*schijn* van *oordeelvelling* en *afkeuring* der daden »van eenig bestuur voor zich heeft; al wat *zweemt* »naar eenige *personaliteit*, — *blijve achterwege* »en kan op *geene plaats* hopen. *Kerkelijke* »twistpunten zullen niet ter sprake worden gebragt."

Wanneer men deze schoone beloften, door den heer v. S. het allereerst onderteekend, vergelijkt met zijne bijdrage, denkt men onwillekeurig aan het vernuftige gezegde van den Prins DE TALLEYRAND: »de spraak is den mensch gegeven, om »zijne gedachten *te verbergen*."

Ofschoon in die bijdrage, blz. 7, gezegd wordt, dat men dien arbeid voor *niets meer* neme dan eene proeve (*van*) of bijdrage tot de geschiedenis van 's Heeren Kerk in deze volkplanting, wordt daarin veel aangetroffen dat daarmede in geen het minste verband staat niet alleen, maar ook aan dat onderwerp geheel vreemd had moeten blijven.

Reeds bij den aanvang, op bl. 12, wordt met één pennestreek geoordeeld over de kolonisatie aan de Saramacca. »Niet minder dan te Suriname" wordt daar gezegd, »zou elke volkplanting ook »elders mislukt zijn, *met een personeel* en on»der omstandigheden, *als die* op Post Groningen."

Maar terwijl de schrijver op *het personeel* der kolonisatie met afkeuring wijst, vermeldt hij dadelijk, op het einde van blz. 16, dat de »overgeblevene kolonisten, *voor 't meerendeel* »van den *landbouw*, slechts *enkelen* door een »of ander ambacht leven."

Door dit laatste blijkt dan toch, althans eenigermate, dat een goed gedeelte van *het personeel* der kolonisatie niet geheel ongeschikt was tot dat doel. Doch al ware dit zoo, dan nog is de aangehaalde bemerking op blz. 12 geheel in strijd, met de belofte op het einde der Inleiding gedaan, dat al wat naar *personaliteit* zweemt, achterwege zoude blijven.

Doch aanstootelijker is hetgene op blz. 26 en 37 gezegd wordt, betrekkelijk *de Inlandsche bevolking* tot de *Hervormde Gemeente* behoorende. De schrijver beweert, dat *de dagelijksche taal* dier *Inlandsche bevolking* het *Neger-Engelsch* is; — dat *menigeen*, *uiterst gebrekkig* het *Hollandsch* spreekt, dat anderen, *vooral* onder de vrouwen, die taal *en het geheel niet* spreken; dat dit zelfde van het lezen geldt.

Indien deze woorden niets dan de waarheid bevatten, zoude de toestand der *Inlandsche bevolking* in het algemeen werkelijk te betreuren zijn, en zoude zij op een uiterst lagen trap van beschaving staan. Zoo als de schrijver die *Inlandsche bevolking* heeft afgeschilderd, moet men in het buitenland gelooven, dat zij geheel ontdaan is van eenig kenmerk der Nederlandsche nationaliteit, — en dat zij in eigendommelijke afscheiding van de Nederlanders binnen deze kolonie, gelijk staat aan de Inlandsche bevolking van Nederlandsch Oost-Indië. En, toch is dit het geval niet, zoo als ieder onpartijdige en onbevooroordeelde zal moeten getuigen. Wel verre dat de *Inlandsche Bevolking* algemeen het *Neger-Engelsch* als dagelijksche en als volkstaal bezigt, is het integendeel waar, dat het grootste gedeelte, de *Nederduitsche* taal als *volkstaal* beschouwt, zoo als zij dan ook in den maatschappelijken en gezelligen omgang zich van die taal bedient. En dit niet *uiterst gebrekkig*, maar *gepast*, *verstaanbaar* en *zuiver*. Het kan voor niemand die met die Inlandsche bevolking bekend is, moeijelijk wezen, zich de talrijke voorbeelden voor den geest te brengen, die tot staving van ons beweren kunnen dienen. Die vele mannen in ons midden, die in verschillende maatschappelijke betrekkingen geplaatst, met ijver en kunde zich van hunne pligten kwijten, en waarvan menigeen het sieraad hunner kring is, leveren daarvan het bewijs. Die talrijke vrouwen, die in beschaving en verstands-ontwikkeling voor de Europesche vrouwen in het algemeen niet behoeven te wijken, toonen de gegrondheid van ons zeggen aan.

Er zijn er, ja, die geen of slechts gebrekkig Hollandsch spreken; maar de zoodanigen kunnen niet tot maatstaf dienen, ter beoordeeling van den trap van beschaving waarop de Inlandsche Bevolking beschouwd moet worden te staan. Evenmin als men de mindere volksklassen in het Moederland tot grondslag zoude kunnen nemen ter beoordeeling van de beschaving der geheele bevolking, evenmin kan zulks geschieden ten aanzien onzer Inlandsche bevolking, door diegenen tot voorbeeld te kiezen, welke het Hollandsch gebrekkig of in het geheel niet kunnen spreken of lezen. Deze laatsten behooren voor verreweg het grootste gedeelte, tot de pas geemancipeerden [illegible] het oudere geslacht. Deze zijn het, wien door den een of ander de vragen en antwoorden zoolang worden voorgezegd, tot dat zij die van buiten kennen, zoodanig als dit op blz. 28 wordt beschreven. Maar het jongere geslacht en de jeugd kan men onder de zoodanigen niet brengen. Sedert het lager onderwijs binnen deze kolonie op een uitgebreiden voet gevestigd is, en sedert het koloniaal Bestuur met ijver de erlanging van dat onderwijs ook voor den onvermogende kosteloos verkrijgbaar heeft gesteld, is de vroegere stand van zaken ten zeerste gunstig veranderd. Een merkbare vooruitgang is voor elken aandachtigen beschouwer zigtbaar, en in het algemeen wordt voor het onderwijs van de mindere volksklasse alhier niet minder zorg gedragen, dan zulks elders plaats vindt.

Doch wanneer men al konde aannemen, dat het Hollandsch werkelijk door de Inlandsche bevolking in het algemeen niet gesproken noch gelezen kan worden, blijft evenwel het middel door den heer v. S. ter voorziening daarin aangeprezen, allezins ondoelmatig en onwenschbaar.

Dat middel is blijkens blz. 37: het prediken *in het Neger-Engelsch* en de stichting van *Neger-Engelsche Volks scholen.*

Dit voorstel doet eene levendige herinnering ontstaan, aan zekeren *anonymen* brief, voorkomende in den INDIËR van 18 Junij 1853, in April te voren aan hier geschreven, en waaromtrent het Hoofd-Bestuur der Maatschappij tot uitbreiding van het Christendom in deze kolonie, in het *Surinaamsch Weekblad* van den 4n. September 1853 met zoo veel klem en waardigheid inlichtingen heeft gegeven. Bij dien *anonymen* brief toch doet de schrijver hetzelfde voorstel als dat hierboven aangehaald.

Wij hebben het reeds naar waarheid gezegd, dat het Neger-Engelsch *niet* als de *volkstaal* der Inlandsche bevolking kan aangemerkt worden. Maar al ware zij dit, dan zoude het kwalijk tot bevordering van Godsdienst-zin en beschaving kunnen strekken, die spraak door het vestigen van *Neger-Engelsche* Volksscholen te bestendigen, in plaats van haar door de algemeene verspreiding van de Hollandsche taal te verdringen. De schrijver zelf verklaart, op blz. 28, dat het neger-engelsch slechts is *tukkie-takkie*, dat is, volgens hem, hetgene niemand alhier tot dus verre wist, — *sprake* en *spreekmanier*; en dat men zich gedurig beperkt gevoelt om al wat wetenschap, kunst en geleerdheid aangaat, even gemakkelijk en juist, als in andere talen uit te drukken. *Dit* zal niemand bevreemden, die weet dat het Neger-Engelsch op zich zelf geene taal is, maar slechts een eigendunkelijk, grillig, onverstaanbaar, verbasterd zamenraapsel, van de Engelsche, Nederlandsche, Portugesche, Afrikaansche en andere talen, gelijk in de Beschrijving van Suriname door JHR. VAN SIPESTEYN, zeer juist is opgemerkt.

Maar niettegenstaande dit alles, wil de schrijver het Neger-Engelsch handhaven. Ja, wat meer is en haast ongeloofelijk schijnt, *ten koste van en boven de Hollandsche taal.* Want terwijl de schrijver op blz. 38 zich uitlaat omtrent de noodzakelijkheid, dat men in 't huisselijk en maatschappelijk leven niet langer onderling Neger-Engelsch, maar Hollandsch spreke, — laat hij er dadelijk op volgen: dat hij dit althans niet zoude durven aanraden, of *wenschelijk achten.*

Alzoo: ook *dan* wanneer het *Hollandsch* naar het inzien van den schrijver, als *volkstaal* zoude kunnen ingevoerd worden, acht hij dit *niet* wenschelijk.

De redenen hiervoor zullen met de meeste aandacht in het geschrift niet kunnen gevonden worden.

Wel wordt op blz. 26 met een enkel woord gewag gemaakt van de aanstelling van predikanten en zendelingen in onze Oost-Indische Bezittingen die voor de Inlandsche bevolking in de landtaal dienst doen.

Maar dit voorbeeld kan niet in het minst op deze kolonie worden toegepast. Want terwijl wij bij onze vestiging in de Oost eene Inlandsche bevolking aantroffen, die tot op dit oogenblik hare Godsdienst, taal en zeden heeft blijven behouden, en voor wie zelfs gedeeltelijk eene afzonderlijke wetgeving is vastgesteld, — heeft ten aanzien dezer kolonie niets van dit alles plaats. Eene wijze Staatkunde moge het voor de Oost noodzakelijk maken, slechts langzamerhand en trapswijze de Hollandsche taal voorzigtiglijk onder de Inlandsche bevolking in te voeren, ten einde het gevoel harer nationaliteit niet te kwetsen, en hare Godsdienstige begrippen geen aanstoot te geven, — in de Oost mogen er misschien nog eeuwen vereischt worden, om de Inlandsche Volkstaal door het Hollandsch te verdringen, — binnen deze kolonie bestaat tot dit een en ander geene de minste aanleiding. *Hier* vindt men geene Volkstaal zoo als in de Oost; — *hier* zal de Inlandsche nationaliteit niet beleedigd zijn, door de algemeene invoering der Hollandsche taal, omdat die nationaliteit *wezentlijk* Hollandsch is. Integendeel zoude de invoering van het Neger-

(*) Zie het nummer van den 29 October Jl.; hebbende de plaatsing van dit stuk in ons laatste nummer niet kunnen geschieden. RED. SURIN. W.

Engelsch die *Volkstaal* onder de Inlandsche bevolking, ongetwijfeld met algemeen ongenoegen gezien worden; want zelfs de gemanumitteerde van gisteren acht zich gekrenkt, wanneer men hem in het Neger-Engelsch en niet in het Hollandsch aanspreekt. De Hollandsche taal moet een der sterkste banden zijn, waarmede Nederland de bevolking dezer kolonie met zich vereenigt. Men gedenke de merkwaardige woorden van den Graaf VAN HOGENDORP: „Onze taal maakt ons zoo zeer „als iets anders tot eene bijzondere natie, en „bevordert ongemeen onzen eigen publieken „geest." Door die invoering en bestendiging van het Neger-Engelsch als *Volkstaal*, zoude Nederland te kort doen aan de gewigtige en verhevene taak door de Voorzienigheid het toebedeeld, om zijne taal en zijne beschaving op dezen plek van het Westelijk halfrond blijvend over te planten.

Men verlieze bij dit alles niet uit het oog, dat wij het niet betwisten, dat *een gedeelte* der Inlandsche bevolking behoorende tot de Hervormde Gemeente het Hollandsch niet slechts niet kan spreken of lezen, maar ook niet kan *verstaan*. Maar dit heeft betrekking alleen tot de mindere en minbeschaafde ledematen, die volstrekt geen of weinig onderwijs genoten hebben, en wier aantal in eene betrekkelijk geringe verhouding tot de Gemeente staat.

Om der wille van deze weinigen alleen den retrogadischen stap te doen, van het Neger-Engelsch als *volkstaal* bij het onderwijs der Inlandsche bevolking algemeen in te voeren, zoude verkeerd, onverstandig en ondoelmatig wezen.

Voor de zoodanigen is het ja wenschelijk, dat men in het *Neger-Engelsch* predike en op de catechisatien zich van die spraak bediene, maar dit doel kan bereikt worden, ook zonder dat men tot de veelomvattende hervorming of verandering door den schrijver voorgesteld, zijn toevlugt neme, of daarvoor expresselijk een hervormd zendelingsleeraar benoeme en aanstelle.

De schrijver maakt op blz. 27 melding van de aanmerking die hij heeft hooren maken, dat in die behoefte van wege de Predikanten moest worden voorzien. De bezwaren door hem daartegen aangevoerd kunnen niet als gegrond aangenomen worden.

Wat het gebrek aan tijd en de bemoeijelijking door het klimaat betreft, hebben wij de aanmerking hooren maken, dat de schrijver welligt de vereischte tijd zoude gevonden hebben om het *Neger-Engelsch* grondig te leeren, indien hij de oogenblikken besteed aan het schrijven en uitgeven van niet-ambtelijke geschriften sedert zijne komst in deze kolonie, aan de beoefening van het *Neger-Engelsch* gewijd had, ten einde in staat te zijn aan zijne pligten als hervormd leeraar, *ook der Inlandsche bevolking*, behoorlijk te voldoen. En waarlijk, wanneer men bedenkt dat bij § 5 van het Koninklijk Besluit van 28 Januarij 1838 No. 106, aan elk Predikant naar Oost-Indië benoemd, de verpligting is opgelegd, om binnen den tijd van *uiterlijk anderhalfjaar* na zijne komst in *Indië*, zich te bekwamen tot het prediken, cathechiseren enz. in de *Maleidsche taal*, — zal men moeten toegeven dat de schrijver, in April 1852 alhier gekomen, en dus meer dan *twee-en-een-halfjaar* in deze kolonie aanwezig, ruimschoots den tijd en de gelegenheid gehad heeft, om zich te bekwamen in het *Neger-Engelsch*, hetwelk op verre na niet zoo moeijelijk en veel omvattend is als de *Maleidsche taal*.

Het gebrek eener *grammaticale* handleiding en van een deugdelijk woordenboek is geen onoverkomelijke hinderpaal.

Eene *grammaticale* handleiding is eene onmogelijke zaak. Het *Neger-Engelsch*, wij hebben dit meermalen gezegd, is geene *taal*, — het is slechts een eigendunkelijk, grillig, treurig verbasterd zamenraapsel van vreemde woorden, dat de Inlandsche bevolking ieder naar zijne eigene stembuiging en mindere of meerdere natuurlijke verstandsontwikkeling gebruikt en uitspreekt. Hiervoor eene *Spraakkunst* te eischen, even als ten aanzien der bekende levende en doode talen, is eene onmogelijke zaak vorderen. Een Neger-Engelsch-Hollandsch Woordenboek zal wel is waar kunnen bijdragen tot het verkrijgen eener copia verborum, maar hierin kan men voorzien, door den omgang met de verschillende klassen der Inlandsche bevolking die het Hollandsch niet magtig zijn. Door dagelijksche gesprekken met hen te voeren over verschillende onderwerpen, ook over die welke met den Godsdienst in verband staan, kan de aandachtige spreker met meer gemak, minder tijd en veel grondiger zich het Neger-Engelsch eigen maken, dan door eene altijd gebrekkige kamerstudie. De voorbeelden hiervan vindt men bij de leeraren van andere Christelijke gemeenten binnen deze Volkplanting. Als een uitmuntend middel zoude men nog vooral voor den jeugdigen Christen-Leeraar, kunnen aanbevelen, het bijwonen van de Godsdienstoefeningen der Moravische Broeder-gemeente, wier geachte leeraren voorzeker bovendien aan hunne mede-arbeiders tot uitbreiding van het Christendom gaarne zouden ter zijde staan, door het geven van alle vereischte inlichtingen met het spreken van- en het prediken in het Neger-Engelsch in verband staande.

Dit leidt ons van zelf tot de beschouwing van hetgene de schrijver op blz. 26, 28 en 37 gezegd heeft, betrekkelijk den overgang van Inlandsche hervormden tot de Moravische Broeder-gemeente, — het gebrekkige der vertaling in het Neger-Engelsch van het Nieuwe Testament, en het onvolledige karakter van de scholen dier gemeente.

De schrijver heeft zich door de begoochelingen zijner verbeelding laten medeslepen, toen hij schreef, dat in de schatting van den Inlandschen hervormde, de overgang tot de Moravische Broeder-gemeente, eene daad van *heiligschennis* zoude zijn. God dank! het fanatisme heeft bij die bevolking geen ingang. En welverre dat die bevolking de zienswijze van den schrijver deelt, kunnen in strijd daarmede de openbare Godsdienstoefeningen der Moravische Broeder-gemeente het bewijs voor het tegendeel leveren. Want bij *elke* zoodanige Godsdienstoefening kan men op afgezonderde plaatsen aan weerszijden van den Predikant eene talrijke reeks Inlandsche mannen en vrouwen zien, *niet* tot die gemeente behoorende, wier tegenwoordigheid door zigtbare aandacht en stichting gekenmerkt wordt.

Wij willen niet lang stil staan bij den weinig Christelijken uitroep ten aanzien van Protestanten in een Roomsch land, dien de schrijver anderen in den mond legt; „Welnu, word Roomsch als „gij ter kerke wilt gaan! Er is hier immers geen „Protestantsche kerk!"

Een ieder gevoelt het, dat die uitroep eene ongelukkige vergelijking daarstelt. Want de overgang van een Protestant tot de Moravische Broeder-Gemeente kan niet gelijk gesteld worden, aan den overgang tot de Roomsch Catholieke kerk, daar tusschen de Hervormde Gemeente en die der Moravische Broeders geen aanmerkelijk dogmatisch verschil bestaat, althans geen zoodanig verschil, als tusschen de Hervormde- en de Roomsch Catholieke kerk.

De Neger-Engelsche vertaling van het Nieuwe Testament noemt de schrijver op blz. 28 als voorbeeld van onkunde van het Neger-Engelsch; van de nu eens zeer onjuiste, dan weder geheel onverstaanbare uitdrukking voor den neger; en als *alomme* de bewijzen dragende van zeer beperkte grammaticale kennis en van gebrek aan kennis van het eigendommelijke dier taal.

Deze beweringen van den schrijver zijn voor elken aandachtigen lezer in de hoogste mate bevreemdend. Want terwijl hij op het einde van blz. 27 en zelfs gedeeltelijk ook op die zelfde blz. 28 veelvuldige redenen van verschooning bij den lezer ingang tracht te doen vinden, waarom hij het Neger-Engelsch tot dus ver niet heeft kunnen bestuderen en magtig worden, velt hij in den zelfden adem een zeer afkeurend oordeel over de Neger-Engelsche vertaling van het Nieuwe Testament.

Uit dit alles moet men noodwendig besluiten, dat één van beiden waar is; of de schrijver is werkelijk het Neger-Engelsch volkomen magtig, en in staat daarin te prediken, — of hij heeft zich de beoordeeling aangematigd over de Neger-Engelsche vertaling van het Nieuwe Testament, zonder de daartoe vereischte kennis te bezitten. De keuze behoort hem overgelaten te worden, ofschoon men misschien tot het laatste zou overhellen.

Doch die vertaling van het Nieuwe Testament, is niet zoo gebrekkig als de schrijver zulks tracht te doen voorkomen. Dat die vertaling voor het oogmerk dat men daarmede heeft, in zeer hooge mate bruikbaar is, zal een ieder bevestigen, die zich de moeite heeft gegeven bij de Inlandsche bevolking behoorende tot de Moravische Broedergemeente onderzoek te doen, naar hare kennis van den inhoud van het Nieuwe Testament. Verreweg de meesten die den Bijbel lezen kunnen en de Godsdienstoefeningen bijwonen, weten alle vragen met dat onderwerp in verband staande, te beantwoorden met eene juistheid en vlugheid, die de zekerste bewijzen zijn van hun regt begrip der Bijbelsche Geschiedenis.

Het is waar, dat de Neger-Engelsche vertaling van het Nieuwe Testament zoo veel mogelijk *woordelijk*, en door omschrijving, voor verbetering vatbaar is. Maar dit moet men niet wijten aan gebrek aan kennis van het Neger-Engelsch bij de overzetters en hunne opvolgers, de Moravische Zendelingen binnen deze kolonie, — andere redenen bestaan daar voor.

Het is bekend dat de Neger-Engelsche overzetting van het Nieuwe Testament is gedrukt en uitgegeven onder medewerking en ondersteuning, wat de kosten betreft, van het Engelsch Bijbel-genootschap. Om die medewerking en ondersteuning te erlangen, moest onvermijdelijk, overeenkomstig de bepalingen van dat Genootschap, de overzetting *zoo veel mogelijk woordelijk* zijn. Van daar dat de overzetters verhinderd waren, eene *vrije* vertaling te volgen, die wel is waar eensdeels misschien meer met het spraakgebruik van den dagelijkschen omgang onder de Inlandsche bevolking zoude overeenkomen, maar anderdeels ook soms tot verkeerde begrippen aanleiding zoude geven.

Die zooveel mogelijk *woordelijke* vertaling van het Nieuwe Testament, is echter volstrekt geen hinderpaal tegen het juiste begrip van het daarin vervatte. Want, — en dit mag men bij de beoordeeling dier vertaling geen enkel oogenblik vergeten, — die woordelijke vertaling wordt door de Moravische Leeraren aanhoudend uitgelegd en toegelicht, zoowel op de Catechisatien als bij de openbare Godsdienstoefeningen. En dit geschiedt met zulke goede uitkomsten, dat men het daaraan mag toeschrijven, dat de kennis van den Bijbel bij verreweg de meeste leden der Moravische Broeder-gemeente op even hoogen trap staat, als dit bij de massa van eenige Europesche stedelijke bevolking het geval is. En dit kan trouwens niet anders, wanneer men in het oog houdt, dat bij die gemeente niemand tot den Doop wordt toegelaten, dan, die na langdurig onderwijs, blijken geeft in de Bijbelsche geschiedenis ervaren te zijn. Schoon de gemeente, bijkans 19,500 zielen telt, behoort niet eens de helft van dat getal tot de gedoopten. Een bewijs dat men niet ligtvaardig te werk gaat, in het toelaten tot den Doop.

Ook de scholen der Moravische Broeder-gemeente schijnen volstrekt niet eenigen lof van den schrijver weg te dragen, wanneer men zijne tweede noot op blz. 37 leest. En toch is het gebleken, dat die scholen allezins doelmatig zijn en rijke vruchten opleveren.

Die noot van den schrijver doet den indruk ontstaan, als of het onderwijs bij de Moravische Broeder-gemeente, niet als eene hoofdzaak, maar slechts als eene mindere bijzaak beschouwd wordt, die niet op vasten en veelomvattenden voet geregeld is. En toch is dit zoo niet. Die scholen worden dagelijks ter dezer stede bezogt door een aantal van meer dan 600 leerlingen, boven en behalve de zoodanigen van onderscheidene plantagien, die op de verschillende etablissementen, waar dit eenigzins kan geschieden, onderwijs genieten. Voor het onderwijs is dan ook met de meeste belangstelling zorg gedragen. De school binnen deze stad is onder de bijzondere leiding van een der eerwaarde Zendelingen, die gedurende eene reeks van jaren op burgerscholen in het Vaderland met den besten uitslag werkzaam geweest zijnde, opzettelijk en bepaaldelijk voor die school is uitgezonden.

Waarlijk, als men de veelomvattende taak der achtenswaardige Moravische Zendelingen beschouwt, en op hunne onvermoeide pogingen let tot de vervulling hunner Godsdienstige zending, kan men niet, dan met den meesten lof van hen gewagen. Met een betrekkelijk uiterst gering personeel, op de geheele oppervlakte der kolonie, tot op de meest ontoegangbare plaatsen verspreidt, komen zij getrouw en met ijver hunne beroepspligten na. Maar *zij* zreezen ook geene gevaren, — *zij* ontzien geene groote moeite en bezwaren, — *zij* vinden dienstbetoon van hunne zijde niet *hoogst lastig*, veel min *ondoenlijk*, — *zij* konsteren de bezwaren niet, door den schrijver op blz. 40 geopperd!

Wij wenschen niet verder dan hoogst noodzakelijk is neder te komen op het teedere punt ten opzigte van hetgene door den schrijver betrekkelijk de Roomsch Katholieke kerk en hare belangen gezegd wordt, op blz. 26, 39 en 41.

Niemand zal het ontkennen, hoe wenschelijk het is dat voor *alle* leden der Hervormde gemeente Godsdienstige troost en leering verkrijgbaar zij, vooral voor die ongelukkigen, die door de vreesselijkste kwaal, aangetast, uit de zamenleving verstooten zijn. Maar dit doel te beoogen en te willen bereiken, niet uit liefde en belangstelling voor dat doel zelf, maar om daardoor andere Godsdienstige Gezindheden afbreuk te doen en tegen te werken, — dat is onchristelijk, dat is onedel! Tot aansporing daartoe te wijzen op hetgeen door andere gezindheden gedaan wordt, op een toon die aanstoot en ergernis moet geven, en den schijn althans van sectarischen ijver draagt, is verkeerd en gevaarlijk. Een ieder trachte zijne Godsdienstige leerstellingen, die hij geloofd de eenige ware te zijn, te verspreiden en ook door anderen te doen deelen, maar de pogingen daartoe worden gedaan met zachtzinnigheid en liefde! Allen toch zijn wij kinderen van eenen Vader, die allen geschapen heeft en gelijkelijk bemint. Een ieder streve voort naar

zijne opregte overtuiging, maar zorge vooral de grenzen niet te buiten te gaan, waardoor de rust en de orde der Maatschappij verstoord kunnen worden.

Het kan niet bevreemden, dat na zich over andere Christelijke gezindheden op eene zeer ongunstige wijze te hebben uitgelaten, de schrijver geene vrijzinnigheid aan den dag legt ten aanzien der Israëliten. Niemand had kunnen verwachten, dat bij eene geschiedenis der *Hervormde* kerk in deze kolonie, een hatelijke aanval tegen de Israëliten gedaan zoude kunnen worden. Maar toch is dit zoo.

Hoe anders kan men het beschouwen, dat in de noot op blz. 36 melding gemaakt wordt, niet alleen van de Godsdienstige afkomst van den tegenwoordigen Weesmeester, maar ook van de omstandigheid, dat diens zoon stads-armen-schoolmeester is. Welk nut heeft deze vermelding, — met welk doel is zij geschied?

Blijkbaar alleen, om afkeuring over die benoemingen aan den dag te leggen. Maar waarom? Dit zal de schrijver zelf misschien niet kunnen beantwoorden.

Wat doet het er toe of de Weesmeester Christen of Israëliet zij? Noch van het een noch van het ander is eenig gevaar te vreezen. Dit geldt evenzeer van de betrekking van Stads-armen-schoolonderwijzer. Of wil de schrijver misschien eene scherpe en vijandige afscheiding tusschen de verschillende Godsdienstige gezindheden? Zullen de Christen-kinderen niet meer aan de leiding van Israëlitische Onderwijzers, en de Israëlitische kinderen niet meer aan de leiding van Christelijke Onderwijzers toevertrouwd mogen worden? Dat denkbeeld zij verre van ieder, die burgerlijke eendragt en Godsdienstige verdraagzaamheid bemint.

Voor de weezen is bovendien geen gevaar te duchten. Hunne leiding en Godsdienstige opvoeding onder den tegenwoordigen Weesmeester, is in geenen deele verwaarloosd of verachterd in vergelijking met vroegere jaren. Waarlijk, de ambtenaar welke die betrekking thans vervult, verdient den aanval van den schrijver niet.

Maar de schrijver heeft de zaak niet volkomen juist voorgesteld. De weezen staan niet bij uitsluiting onder het toezigt van den Weesmeester, maar onder het *oppertoezigt* van den *Pupillairen Raad*, zamengesteld uit de hoogste Ambtenaren des lands. Bij de Wet is voorgeschreven, dat de zorg van den Weesmeester zich niet alleen tot de goederen van den minderjarige; maar ook tot zijne opvoeding en opleiding zal uitstrekken; terwijl bovendien de Procureur Generaal, meer bijzonder met het toezigt over de dagelijksche werkzaamheden van den Weesmeester is belast, en derhalve op het een en ander een waakzaam oog kan houden.

De onderwerpelijke bemerking van den schrijver, is bovendien eene hoogst ongepaste oordeelvelling over de daden van het koloniaal Bestuur en der Hooge Regering. Dat Bestuur en die Regering hebben goedgevonden de voormelde benoemingen te doen, en het past den schrijver niet daartegen te velde te trekken. — Of zoude hij verlangen, dat bij iedere benoeming het Bestuur niet meer zal letten op veelvuldige, trouwe en ijverige diensten aan den Lande bewezen; maar op de Godsdienstige belijdenis van den te benoemen persoon? Verkiest hij dat het Wereldlijk Gezag binnen deze kolonie zich aan priesterheerschappij onderwerpe, en ter leiding zijner handelingen zich regele naar de bevooroordeelde inzigten van deze of gene kerkelijke partij? Moge dit nimmer plaats vinden, ten spijt van allen die er naar streven in ons midden de verderfelijke leer eener bekende partij in te voeren:

Non pas le trône sur l'autel,
Mais l'autel sur le trône.

Misschien heeft de schrijver daarom bezwaar tegen de vervulling van ambtsbetrekkingen door Israëliten, omdat zij volgens hem geene Nederlanders zijn. Want zoo toch maakt hij op bl. 14, 15 en 17 bij herhaling opzettelijk bij onderscheiding melding van »*Nederlanders* EN *Israëliten*," even als of de laatsten niet tot de eersten behooren.

Maar die onedelmoedige en onverdraagzame onderscheiding verdient geene opmerking. De Nederlandsche Grondwet heeft het met gulden letteren verkondigd, en ook bij het Regerings Reglement voor deze kolonie is het in beginsel vastgesteld: »De belijders der *onderscheidene* Gods»diensten, hebben *gelijke* aanspraak op het be»kleeden van waardigheden, ambten en bedie»ningen."

De eerste bijdrage van den heer VAN SCHAICK, in de eerste aflevering van »*West-Indië*", is blijkens het vorenstaande niet gelukkig te noemen. De schrijver vrage zichzelven in gemoede af, of hij daardoor getrouw is nagekomen, de pligtige verklaring en belofte die hij ingevolge de wet vóór de aanvaarding van het leeraarambt schriftelijk heeft moeten bekrachtigen: »dat hij op de bevordering »van ORDE en EENDRAGT zich *met allen ijver* »zal toeleggen." Zijne bijdrage heeft slechts doen zien, dat het voor de Planters en Ingezetenen dezer kolonie, indien zij »*Verzoekschriften van Redres*" aan de Regering wenschten in te dienen, in 1854 evenzeer noodig zoude zijn, als het zulks was voor eene eeuw geleden, in 1753, te verzoeken: »Dat aan den kerkenraad mag worden »gerecommandeerd te zorgen, dat de predikanten »zich Godvruchtig gedragen en *bijzonderlijk* zich »wachten van op den predikstoel of *daarbuiten* »zich in te laaten in Dispuuten," — zoo als dit door den schrijver zelven op blz. 29 wordt vermeld.

De heer v. S. heeft getracht de eerste schakel te smeden van den ijzeren keten van vooroordeel, sectegeest en Godsdiensthaat, waarmede onze maatschappij knellend moest gekluisterd worden. Die poging is gelukkig verijdeld, door het gezond verstand, de verlichting en de edele verdraagzaamheid van alle klassen dezer bevolking. Het schrijven van den heer v. S. bevat den kiem, niet alleen van Kerkelijke twisten en Godsdienstige verdeeldheid, maar ook van burgerlijke en staatkundige verdrukking. Mogen deze nimmer op Suriname's bodem opschieten! Mogen integendeel allen, van welke kleur of Godsdienst ook, steeds voortgaan, de handen eendragtig en broederlijk in een te slaan tot bevordering van *één* wensch, *één* doel, *één* belang, — het welzijn van *Suriname!*

Paramaribo, SEML. VAN PRAAG.
November 1854.

CORRESPONDENTIE.

De overige ingezonden stukken blijven uitgesteld tot eene volgende uitgave.

[*Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.*]

Gedrukt bij A. L. G. DE RANDAMIE.

BIJVOEGSEL

TOT HET

SURINAAMSCH WEEKBLAD No. 47.

van Zondag den 19den November 1854.

Vervolg der Advertentien.

SEQUESTERS

der Plantaadje *Paradise* c. a. bieden bij inschrijving [het bod goedgekeurd wordende] te Koop aan:

P. m. 100 vaten SUIKER

en wel bij *twee* kavelingen van 40 en 1 van 20 vaten, voor rekening en risico der koopers aan de stelling der plantaadje *Paradise* te *Nickerie* af te halen, binnen den tijd van vier weken na den dag der toewijzing en de betaling te geschieden naar de keuze van den kooper of de koopers, het zij vóór de levering aan den Sequester van Officie wege te Paramaribo of bij de levering aan den mede Sequester den Heer A. DESSÉ te *Nickerie*. — Zullende de Inschrijvings-billetten ter Griffie van het Geregtshof aangenomen en geopend worden ten overstaan van den Heer Commissaris uit het Geregtshof tot de Zaken van Curatele en Sequestratie alhier, *twee* dagen na de aankomst der eerste *Mail* in de maand December e. k. van *Demerarij* naar herwaarts, des morgens ten *negen* ure. [16907]

C. S. P. DERICKS

heeft per de laatste schepen ontvangen;

Netjes Versch TUINZAAD,
AARDAPPELEN, BOTER, KAAS, HAM, WORST en SAUCIJSJES, Gerookt SPEK, Roode kelders JENEVER, Heele en halve amen PATENT OLIE, Heele en halve oxhoofden Exquise ROODEWIJN, do. do. dubbeld Princesse BIER in manden, TIMMERMANSSTREEP,
Wit Osnabrugs- en Hemden *Linnen*, *Pool* en *Vriesbont*, Boekjesstreep, *extra zwart Zijden HALSDOEKEN*, GRUTTERSWAREN, KRAMERIJEN, *enz., enz.* [16908]

W. Köster & Co.

hebben ontvangen en bieden te koop aan: Een partij Brabandsche STOELEN, Spiegels en vergulde Lijsten, *Comptoir LAMPEN* in soorten. Lampballons enz. (16909)

Aangebragt per de laatst gearriveerde schepen en te bekomen bij den ondergeteekende:
Beste AARDAPPELEN, SAUCIJSEN DE BOULOGNE, PATENT OLIE in pullen,
groene- en zwarte THEE,
Dames en Heeren SCHOENEN, DRANKEN en andere Goederen. (16910)
W. GIESBERTZ.

Aangebragt
per de *Lady of the Night* en tegen billijke prijzen, te bekomen bij

G. P. EMANUELS,

RIJST, een assortiment
Amerik. SMEERKAARSEN, *DAKLEIJEN en W. P. PLANKEN.*
Nog in voorraad:
Amerikaansche Provisien* en diverse *Dranken. (16911)
Paramaribo, den 9 November 1854.

SODA WATER.
Do. Limonade à f 4.50 per dozijn.
HIBBERTS ***Porter*** en ***Ale.***
ALLSOPPS ***Pale Ale.***
BORDEAUX WIJN in oxh
Madera, Sherry en Portwijn.
***CASEER VLEESCH* in 50 ponds vaatjes.**
te bekomen bij
(16912) **H. LYON & CO.**

Per de laatst gearriveerde Schepen ontvangen en te bekomen *GOED KOOP* bij

Gerson Oppenheimer,

Versche Provisien en Dranken,

waaronder *Princesse BIER* in vaten en manden, Geurige *THEE*, *Banket* en diverse *Suikergoed*, Haagsche *Beschuit*, *Zuurgoed* en *Olijven*, Gerookte en Versche *ZALM*,
en meer andere GOEDEREN. [16913]

Te Koop

Bij GEBRS. OPPENHEIMER:
STEENEN, KALK, CEMENT, *PANNEN* en *TIGCHELS*,
(van boord af te halen voor verminderde prijzen). (16914)

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY
zijn een zeker middel voor alle huidziekten.

Uittreksel uit eenen brief van den heer J. HIRD, laken koopman te Keadij, gedagteekend 11 Februarij 1853, aan den professor HOLLOWAY.

Mijnheer: Mijn kind drie maanden oud zijnde, had eene huidziekte over het geheele ligchaam. Ik had veelerlei genees- en heelkundige hulp ingeroepen, doch de ziekte werd algemeen als hopeloos beschouwd. Toen beproefde ik uwe zalf en pillen, en de uitwerking daarvan was inderdaad bewonderenswaardig want in zeer korten tijd was zij hersteld. De heer BOWDEN, boekverkooper te Gainsborough, of ik zelf, zullen met genoegen elk onderzoek wegens de waarheid van het bovenaangehaalde, beantwoorden.

Deze *ZALF en PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 1, *f* 3 en *f* 5. (16915)

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 12den, het schip Susanna, kapt. Groenewoud
Den 13den, het schip Paulus, kapt. Molema. — Beiden van Amsterdam.
Idem, het schip d'Ommerlanden, kapt. L. S. Wieringa, van Hamburg.
Den 14den, de Nd. Am. brik J. P. Ellicot, kapt. Grant.
Idem, de Nd. Am. brik Marsfield, kapt. Hodgdon.
Idem, de Nd. Am. brik Charles Millar, kapt. Brower. — Allen van Boston.

UITGEKLAARD.

Den 12den, de Eng.-schoener Lady of the Night, kapt. G. Anderson, naar Demerarij, lading: 150 vaten Koorn 27,000 pond, 15 vaten Pindaas 1,148 pond, 9 balen schoone Katoen 2,695 pond, 20 manden Seltserwater, 10 piës Planken, 4 vaten Aardappelen, 1 kist Banket, 6 vaatjes Boter, 6 Hammen, 2 kisten Kramerijen, 18 piës Osnabrugs Linnen, en uit het Entrepôt: 5 vaten Patent Olie en 2 roode kelders Jenever.

Den 14den, het schip Urania, kapt. C. J. Slaperk, naar Amsterdam, lading: 500 vaten Suiker 700,426 pond, 41 balen schoone Katoen 13,630 pond, 5 balen vuile dito 1,625 pond, 6 balen Cacao 935 pond, 1 kist Arrowroot 230 pond, 2 vaten oud Koper 558 pond, 6 vaten Rum 140 galf., 7 piës Letterhout blokken, 18 Ceder dito en uit het Entrepôt: 4 halve en 20 kwart pijpen Madera Wijn.

Den 16den, de Nederl. schoener Essex, kapt. A. F. Neuman, naar Curaçao, met Victualien voor Z. M. Marine aldaar gestationeerd.

Den 17den, de Eng. sloep Sijlph, kapt. J. G. Caple, naar Demerarij, lading: 51 vaten Koorn 9,180 pond, 3 dito Gomma 432 pond, 3 dito zoete Patates, 1 vat Pindaas 77 pond, 80 pond Zoolleder, en 2000 Steenen.

Den 18den, het schip Suriname, kapt. Rijntjes, naar Amsterdam, lading: 449 vaten Suiker 590235 pond, 7 balen heele Koffij 1285 pond, 41 balen schoone Katoen 12765 pond, 7 vaten Arrowroot 1008 pond.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het schip Suriname: de Heer A. Buhler.

Publieke Veilingen.

Door- en ten huize van den Vendumeester A. Salomons.
Dingsdag den 14 November 1854.

De plantaadje de Dageraad, gelegen in de Commetewane kreek. — *f* 110. — Opgehouden.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 3den November 1854, zijn in het district *Nickerie* in ondertrouw opgenomen:
Teeke Poort en Johanna Carolina Theresia Regelitzkij.

Van den 11den tot den 18den November 1854, zijn alhier ingeschreven, als overleden:
Den 14den, George Arnoldus Brand, 11 jaren.
Den 15den, Johannis Rudolf Odoorn, 5 maanden.
Den 16den, Johannis Bernhard Kreijter, 45 jaren.
Levenloos Geboren.
Den 17den, het kind van het mannelijk geslacht van J. E. Robertson, echtgenoot van R. Sagon.

HERINNERINGEN DER WEEK.

Zondag 19 November 1600. KAREL I (STUART) later koning van Engeland, geboren. Zijn vader was JACOBUS I, en zijne moeder ANNA van Denemarken. Hij trad in het huwelijk in 1624 met HENRIETTA MARIA, Princes van Frankrijk beklom in 1625 den troon van Engeland. Partijschappen in kerk en staat, maakten zijne regering voor zijn volk niet gelukkig; Den 3 Januarij 1649 werd deze vorst door het parlement, bijna geheel uit ontevredenen en vijanden zijner regering bestaande van zijne kroon vervallen verklaard, en den 30 dier zelfde maand voor het paleis Whitehal onthoofd.

Maandag 20 — 1497. VASCO DE GAMA ontdekt de kaap de goede hoop.

Dingsdag 21 — 1776. Zware watervloed in Nederland, waarbij vele menschen, en vooral veel vee, omkomen.

Woensdag 22 — 1767. ANDREAS HÖFER geboren in Tijrol, later bekend als trouw aanhanger van het Oostenrijksche huis. Tijdens de overwinningen van NAPOLEON in 1809 plaatste hij sich als hoofdman der opstandelingen tegen de Fransche overheersching. Hij streed eenigen tijd met veel geluk, doch werd door eenen vriend verraden, die hem den 20 Januarij 1810 in handen der Franschen overleverde. Den 19 Februarij werd zijn vonnis door eenen krijgsraad te Mantua uitgesproken en den volgenden dag werd hij door den kogel ter dood gebragt.

Donderdag 23 — 1718. De later beroemde Olivier Goldsmith geboren.

Vrijdag 24 — 1683. De gouverneur VAN SOMMELSDIJK komt in deze volksplanting aan.

Zaturdag 25 — 1712. De L' EPEE, later bekend, als de edele abt de L' EPEE geboren. Hij was de eerste, die stelselmatig het onderwijs der vinger spraak aan doofstommen invoerde. Hij overleed den 23 December 1789.

FUREY.

OVER HET ONOPLOSBARE VERBAND TUSSCHEN 'S MENSCHEN ZEDELIJKE VRIJHEID EN ZIJNE LOTSBEDEELING.

Het is een der eerste levensverschijnselen, dat er met en tegen zijnen wil over 's menschen lot wordt beschikt. Hoeveel zedelijke vrijheid men aan hem als redelijk wezen moge toekennen, hetzij hij als vorst of als bedelaar geboren is, hij is afhankelijk en gevoelt zich gelukkig of ongelukkig, naar omstandigheden, onafhankelijk van zijnen wil, van zijne deugden of ondeugden. Hoezeer hij in menig opzigt een schepper van zijn lot kan worden, in de meeste gevallen ondervindt hij de voor- of nadeelen, van hetgeen hem omgeeft, of de gevolgen of verdrietelijkheden van zijne vatbaarheid voor lief en leed. Waaraan is het anders toe te schrijven, dat er zoo wel ongelukkige vorsten als gelukkige bedelaars zijn, en menig paleisbewoner zijn lot met dien der vervallene hut zou willen ruilen?

Er is meer dan één maatschappelijke toestand in het leven des menschen, waarvan men zich gedurig het ideaal voorspiegelt, waarnaar men te vergeefs in beschaafde landen zoekt, maar waarvan de natuurstaat van sommige volken proeven hebben geleverd, welke helaas! veranderd zijn door de misdrijven en ellenden, die zelfs de beschaving vergezellen. Haar misbruik heeft de vrijheid gekluisterd!

De heer DE LAMARTINE geeft van zulk eenen toestand de volgende schets:

»Bij de ontdekking van *Hispaniola* zag COLUMBUS in de eilanders eenvoudige, zachte, gastvrije, opregte en ootmoedige menschen. Zij waren talrijk en gelukkig. Mannen en vrouwen beiden waren toonbeelden van bevalligheid en kracht. De altoosdurende vrede, die onder hen heerschte, had op hun gelaat den stempel van kalme goedheid gedrukt. Hunne wetten waren louter het uitvloeisel van een instinctmatig regtschapen gemoed, dat zich bij de overleveringen als in bestendige gewoonte uitte. Men mogt hen houden voor een volk nog in den kindschen leeftijd, welks gebreken geen tijd gehad hadden om zich te ontwikkelen, en dat door de inspraak van een onschuldig karakter voldoende kon worden geregeerd. Zij verstonden den land- en tuinbouw, en voorts ook wat men kunst noemt, in zoo verre namelijk, als een en ander kon beschouwd worden voor woning, beheer en de eerste levensbehoeften noodzakelijk te zijn. Hunne velden waren uitmuntend bebouwd, hunne stulpen sierlijk ingerigt en, als bij gehuchten zaamgegroept, hetzij omringd door warenden van de schoonste vruchtboomen, hetzij in de nabijheid eener bron of van een stroom. Hunne kleederen behoefden, onder een zoo zachten hemel, die noch winterstrengheid, noch zomerzonnebrand opleverde, niets anders te zijn, dan een tooisel uit luchtig geweven stoffen bestaande, en voorts, bij wijze van een zedig schort om de lendenen zaamgeplooid. Hun bestuur was, even als hunne begrippen eenvoudig en natuurlijk. Zij vormden een familiestaat, die zich, ja, ten gevolge der steeds toegenomen hebbende bevolking zeer had uitgebreid, maar toch altijd geschaard bleef rond een erfelijk opperhoofd, dat den naam van Caciek droeg. Deze opperhoofden waren wel de meesters, maar volstrekt niet de dwingelanden van hunnen stam. De kostumen — eene niet geschreven staatswet — die onschendbaar heette en het volk als eene goddelijke wet beschermde, waren voor deze kleine koningen verbindend, bij hun opperbestuur en vormden alzoo eenerzijds, eene volstrekt vaderlijk gezag, en anderzijds, eene volkomen kinderlijke gehoorzaamheid, waarbij, naar het scheen, op geen van beide kanten aan eenig vergrijp te denken viel.

»De zoogenoemde Indianen bragten, zonder het minste wantrouwen de Spanjaarden in hunne woningen, en boden COLUMBUS en den zijnen de vrucht van den broodboom, met nog ander onbekend ooft, visch, saprijke wortelen, tamme vogels rijk van vederen en liefelijk van zang, bloemen, palmmeijen, bananen, limoenen, met één woord, alles aan, wat hier zee en aard en hemel in de bekoorlijke landsdouw opleverde. Zij behandelden hen als gasten, als broeders, ja, nagenoeg als goden.

»De natuur, zegt COLUMBUS, is er zóó welig, dat de eigendom er geen zweem van hebzucht of begeerlijkheid in het gemoed deed ontstaan. Die menschen schijnen in eene gouden eeuw te leven, gelukkig en vreedzaam te midden van open en niet eens afgepaalde tuinen, door greppels noch heggen gescheiden, veel minder nog door muren beschut. Zij behandelen elkander rond en open, zonder wetten, zonder boeken of regters. Zij beschouwen hem als een booswicht, die er vermaak inschept, om een ander kwaad te berokkenen. Die afschuw der goeden van de kwaden schijnt geheel hunne wetgeving te zijn. Hunne godsdienst bestond ook in niets anders dan in het gevoel van ondergeschiktheid, van erkentelijkheid en van liefde jegens het onzigtbare Wezen, dat hun leven en welzijn geschonken had.

»Welk een verschil tusschen den toestand waarin zich deze gelukkige volkeren bevonden, tijdens de Europeanen hen ontdekten, om hen in den toestand der oude wereld over te komen brengen, en den staat, waarin deze rampzalige Indianen vervielen, weinige korte jaren, nadat dit eerste bezoek hunner zoogenaamde beschavers plaats gegrepen had! Welk eene raadselachtige beschikking der Voorzienigheid lag er niet opgesloten in dat onverwacht bezoek, door COLUMBUS aan eene nieuwe wereld gebragt, waar hij deugd en leven meende aan te voeren, doch, zonder het te vermoeden, slechts dwingelandij deed ontstaan!"

De weelde der beschaving heeft hare eigenaardige boosheden, welke te dieper wortelen schieten, naarmate men de kunst beoefent om hare verderfelijke strekking een glimp van onschuld te geven en hare vindingrijkheid te prijzen.

De beschaafdste landen, waar eene bedwelmende pracht ter vertastiging van het begeerlijke oog ontwikkeld en ten toon gespreid is, is tevens rijk aan vinding om de volken te doen gelooven, dat zij eigenlijk leven om den naijver te voeden, waaruit de weelde geboren wordt, waardoor zij wasdom ontvangt en een burgerregt verwerft, hetwelk zoo veel magt bezit, dat zelfs de magt der wetten en der billijkheid er voor terug moet wijken. Dat burgerregt van de buitensporigste weelde is schier instinktmatig geworden. Het gaat uit van de geldaristocratie en deelt zich mede aan allen die op de hoogte zijn om haren hoogmoed te streelen, hare zelfzucht te voeden.

Allen, die aan deze voorwaarden niet beantwoorden, worden als nuttelooze wezens beschouwd, tot niets dienstig, dan tot het aanbrengen van de offeranden aan de gemakken en de wellusten, waardoor het leven des weelderigen genots behooren afgewisseld te worden. Deze lievelingen der fortuin, tevens gunstelingen van de meest beschaafde willekeur, hebben zulk een eigenaardigen trant van zich bij hunne voorregten te handhaven, dat het reeds tot eene vererende gewoonte is geworden hen deswege de hoogste wijsheid toe te schrijven. Zij gelooven dan ook voor zich zelven, dat er geen beter weg voor hen is, in te slaan, dan deze, die hen tot het toppunt van rijkdom en genot voert, om zelfs voor hunne kinderen en kindskinderen de weelde gaande te kunnen houden en — zich daarover door de schraal bedeelden te laten bewonderen. (*Overgenomen.*)

Binnenlandsche berigten.

POST-KANTOOR.

Op aanstaanden Dingsdag den 21 dezer, des morgens ten 8 ure, zullen de, via *Coronie, Nickerie* en *Demerarij*, naar *Europa* te verzenden Brievenpakketten, worden gesloten.

Paramaribo, den 14 November 1854.

Paramaribo, den 10 November 1854.

Hugh Wright, eigenaar der plantaadje *Nieuw Acconoribo*, gelegen in de divisie *Matappica*, heeft zich tot het Gouvernement gewend, met verzoek om van den naam van voormeld effect af, en voor den vrijdom te doen overschrijven: de slavin *Oasiana*, geboren in 1827, moedersnaam onbekend en hare kinderen *Charles*, geboren in 1853 en *Marguerite*, geboren in 1854, ten name van James Douglass; en de slavin *Leentje*, geboren in 1834, dochter van *Truitje Z. B.* en haar kind *Julius*, geboren in 1854, ten name van J. Fleming.

Tijd van oppositie, *veertien* dagen.

Paramaribo, den 13 November 1854.

Bij Gouvernements resolutie van heden No. 1547, is eene *Quarantaine* bepaald geworden voor alle vaartuigen, komende van *Curaçao*, en zulks hetzij hunne reizen herwaarts hebben plaats gehad regtstreeks, dan wel na het aandoen van andere plaatsen, — voor zoo ver het niet blijkt dat zij op die plaatsen reeds behoorlijke quarantaine hebben gehouden; — zijnde de duur dier quarantaine vastgesteld, als volgt:

Acht dagen voor de vaartuigen, op welke gedurende de reis geen ziekte gevallen zich hebben voorgedaan, en de gezondheidstoestand ook gedurende die *acht* dagen gunstig blijft, en

Veertig dagen voor die vaartuigen, waarop zich ziekte gevallen hebben voorgedaan, — hetzij gedurende hunne reis, hetzij bij hunne aankomst in deze kolonie.

Paramaribo, den 13 November 1854.

Bij Gouvernements resolutie van den 11n dezer maand No. 1539, is aan Martha Johanna Ruhlsdorff en hare dochter Henriette Françoise Ruhlsdorff, vergund, om zich voortaan te noemen:

Martha Johanna Blancke en *Henriette Françoise Blancke.*

AANZOEK VOOR VRIJGEVING.

Den 15den November 1854.

Van de slaven: *Johanna*, geboren in 1836, en *Ester*, geboren in 1840, kinderen van *Annaatje*, en *Louis*, geboren in 1854, zoon van *Johanna*, toebehoorende voor den vrijdom aan D. J. de Meza.

Van de slavin *Maria*, waarvan de ouders onbekend, dochter van *Arritaantje*, toebehoorende aan Maria C. Ruchman.

Van de slavin *l'Esperance*, geboren in 1832, dochter van *Eva*, en haar kind *Hendrina*, geboren in 1853, toebehoorende voor den vrijdom aan H. E. Zuidveen.

De 17den.

Van het slavenkind *Johan*, geboren in 1854, zoon van *Esther*, toebehoorende voor den vrijdom aan M. S. F. Wijngaard.

Van de slavin *Wensina*, geboren in 1803, waarvan de moeder onbekend is, toebehoorende voor den vrijdom aan C. A. Dorwar

Transport.

Den 13den November 1854. D. in Nassy aan A. H. de Lagh voor hare reeds hebbende en nog te verwekkene kinderen, van het Huis en Erf op den hoek van de *Hoogestraat en Zwartenhovenbrugstraat*, N. W. La. E No. 310, O. W. La. D. No. 459.

Paramaribo, den 13 November 1854.

Paramaribo, den 13 November 1854.

Ingevolge het bepaalde bij Art. 26 van het Reglement voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, worden belanghebbenden hierbij geïnformeerd, dat de boedelsbeschrijvingen van den *solventen* boedel van Anna Maria Gotschin en van de *insolvente* boedels van Hendrik Johannis Werkendern, Carblina Susanna Ketelaar wed. J. P. Tafares en van George Caddell, alsmede voor zoover laatstgemelde boedels betreft, de rekeningen en verantwoording, benevens de daarop geformeerde balancen, gedurende den tijd van *drie* weken, ter Secretarie van het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels* ter visie liggen, — met intimatie om, wanneer de Crediteuren eenige aanmerkingen, hetzij op de gegrondheid en de hoegrootheid der daarbij voorkomende schuldvorderingen, hetzij op de rangschikking der Crediteuren; of eenige remarques of debatten op de rekeningen of verantwoording mogten hebben, daarvan binnen den tijd van *drie* weken, na den dag waarop de bevoegdheid om van deze stukken *visie* te nemen, geëxpireerd is, bij eenig behoorlijk schrifteur aan Commissarissen te doen blijken.

De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal over *een* jaar en *zes* weken, dag en datum nader te bepalen, publiek bij executie verkoopen:

De plantaadje *Paradise* cum annexis.

De plantaadje *Phoenix* (*Lot Land* No. 4).

Een kwart aandeel in de plantaadje *Plaisance*, en

Het *Lot Land* No. 5, gelegen in *Nickerie*, aan de rivier *Nickerie*,

Twee derde aandeelen der voormalige, doch thans het geheel van de actueele plantaadje *Union* cum annexis, en

De plantaadje *Diamond* cum annexis gelegen in *Nickerie*, aan den Rijweg, allen aankomende de boedels R. A. en J. Cruickshank, op den 14den en 19den October d. j. onder Sequestratie gebragt.

Paramaribo, den 13 November 1854.

Gedrukt bij A. L. G. DE RANDAMIE.